

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3183/2017. (VII. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.35.732/2015/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Karsai Dániel Ügyvédi Iroda, 1056 Budapest, Nyáry Pál u. 10.) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Kúria Kfv.I.35.732/2015/10. számú ítélete – valamint a Kúria eljárását megelőző eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 32.K.30.695/2015/14. számú ítélete és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2927717533. iktatószámú másodfokú és a 3033289561. iktatószámú elsőfokú határozata – ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a megsértésére hivatkozott.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az indítványozó több belföldi és külföldi székhelyű szervezetnek, gazdasági társaságnak volt a tagja, illetve ügyvezetője, köztük egy liechtensteini vállalkozásnak. Az indítványozó bankszámlájára a liechtensteini vállalkozástól több alkalommal nagy összegű átutalások érkeztek „kölcson” megnevezéssel, és az indítványozó alkalmanként „kölcson visszafizetése” címen utalt ezen külföldi társaság magyarországi euró devizanemű számlájára.
- [3] Az elsőfokú adóhatóság a 2005–2009. évekre megismételt eljárásban bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzést folytatott az indítványozónál, amely vizsgálat eredményeként a 2005–2007. évekre elévülés miatt nem tett megállapítást, a 2008–2009. évekre személyi jövedelemadó adónemben adóhiánynak minősülő adókülönbözetet állapított meg, melyre tekintettel adóbírságot szabott ki az indítványozóval szemben. A másodfokú adóhatóság oly módon változtatta meg az elsőfokú adóhatóság határozatát, hogy az adóbírság összegét csökkentette, továbbá a kölcson címen érkezett összegeket a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXII. törvény 28. § (1) bekezdése alapján egyéb bevételnek minősítette. Az indítványozó a másodfokú adóhatósági határozattal szemben benyújtott keresetlevelében vitatta, hogy belföldi illetőségű lenne, kifogásolta továbbá a kölcson egyéb jövedelemnek történő minősítését.
- [4] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 32.K.30.695/2015/14. számú ítéletében az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az adóhatóságnak nincs jogszabályi lehetősége nemzetközi jogsegély keretében megkeresni a liechtensteini adóhatóságot, továbbá az indítványozó által csatolt nyilatkozat szerint a társaság már nem létezik, így az adóhatóság az ellenőrzés során csak azon iratokat tudta vizsgálni, amelyeket az indítványozó a rendelkezésére bocsátott. Az elsőfokú bíróság szerint a könyvelő és a társaság vezetőjének nyilatkozatai nem alkalmasak az adómentesség igazolására a tekintetben, hogy az átutalt összeg kölcson lett volna, mivel a társaság mérlegadatainak hiányában nyilatkozatuk csupán konkrétumok nélküli állítás. Az elsőfokú bíróság szerint a banki utaláskor a jogcím feltüntetése önmagában nem bizonyítja a kölcson tényét. Az elsőfokú bíróság szerint az indítványozó alaptalanul hivatkozott az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 99. § (2) bekezdésére és a 109. § (3) bekezdésére, mivel nem került csatolásra a hitelt érdemlőséget igazoló irat. Ezzel összefüggésben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. §-a alapján fennálló bizonyítási kötelezettségre is hivatkozott. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján eljáró Kúria a Kfv.I.35.732/2015/10. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott részét hatályában fenntartotta. A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az Art. 109. §-a az indítványozó esetében nem alkalmazható, mivel vele szemben nem vagyongyarapodási eljárás folyt, azonban az Art. 99. § (2) bekezdése vonatkozásában a „hitelt érdemlőség” formailag nem azonos az Art. 109. § (3) bekezdése szerinti tartalommal, azonban ebben az esetben is lefedi mindazt, amit ebben a körben dolgozott ki a joggyakorlat. A Kúria szerint „hitelt érdemlőnek az olyan adat minősül, amely ellenőrizhető, egyértelműen azonosítható, valóságtartalma kellően alátámasztott,

tartalmánál, jellegénél fogva más adatokkal is egybevetve alkalmas a vele igazolni kívánt konkrét tény kétséget kizáró bizonyítására.” A Kúria szerint az elsőfokú bíróság ezt a követelményt a Pp. 164. §-a alapján megfelelően alkalmazta. A Kúria kifejtette, hogy az indítványozó az Art. 99. § (2) bekezdése szerinti adómentességre hivatkozott, ezért mind az adóigazgatási, mind a peres eljárás során őt terhelte e tekintetben a bizonyítás kötelezettsége. A Kúria szerint az indítványozó nem bocsátott olyan iratanyagot az elsőfokú bíróság rendelkezésére, amely alkalmas lett volna a kölcsön nyomon követésére a liechtensteini cég könyvelésében. E tekintetben az indítványozó bizonyítékként saját nyilatkozataira, a kölcsön nyújtására vonatkozó szerződésre, a könyvvizsgálói/igazgató tanácsi nyilatkozatra, liechtensteini cégkivonatra és kontóblattokra hivatkozott. A Kúria kiemelte, hogy az indítványozó volt a liechtensteini cég ügyvezetője, ezért módjában állt volna a cég mérlegeinek csatolása, amelyre azonban nem került sor, és amelyet az adóhatóság nemzetközi egyezmény hiányában közvetlenül nem tudott beszerezni.

- [5] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtott be alkotmányjogi panaszt a Kúria ítéletével szemben, amelyben előadta, hogy az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát alapvetően érinti, hogy a Kúria – és a Kúria eljárását megelőző összes fórum – a kölcsönszerződés valódiságára felsorakoztatott bizonyítékait indokolás nélkül visszautasította és egy rendelkezésre nem álló bizonyítást követelt. Az indítványozó előadta, hogy alkotmányjogi panaszának tárgya nem a bizonyítékok bíróságok általi értékelése, hanem a vonatkozó indokolás hiánya. Az indítványozó kifogásolta, hogy a Kúria ítélete mindösszesen öt oldal, melyből indokolást csak egy oldal tartalmaz, amely az indítványozó szerint már önmagában alaptörvény-ellenes. Az indítványozó szerint nem indokolta meg a Kúria, hogy a megszűnt cég ügyvezetőjének miért kellene a megszűnt cég iratait megőriznie és a szabad bizonyítás rendszerében miért csak a cég mérlegével bizonyíthatók az indítványozó állításai.
- [6] Az indítványozó a 7/2013. (III. 1.) AB határozat alapján hivatkozott az Alkotmánybíróság azon gyakorlatára, miszerint a tisztességes eljárás érvényesülésének megítélése során megvizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. Hivatkozott továbbá az Emberi Jogok Európai Bíróságának a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben kialakított esetjogára. Az indítványozó kifogásolta, hogy az Art. 99. § (3) bekezdésének alkalmazása során az adóhatóságok és a bíróságok a jogszabály által előírt „megfelelő” bizonyítási módot egyben „hitelt érdemlő” bizonyítási módnak minősítették, miközben a Kúria is elismerte, hogy az Art. 109. § (2) bekezdése, amely a „hitelt érdemlő” bizonyítást írja elő, az indítványozó esetére nem alkalmazható. Az indítványozó szerint a „megfelelő” és a „hitelt érdemlő” bizonyítási mód nem szinonimák és az eljáró bíróságok a szigorúbb tesztet alkalmazták vele szemben oly módon, hogy nem indokolták meg, hogy az indítványozó által felajánlott bizonyítás miért nem felelt meg ennek a kritériumnak. Az indítványozó szerint a Kúria ítélete oda vezet, hogy az adóhatóság teljesen önkényesen választhatja meg, hogy milyen bizonyítékot fogad el az adóeljárás alanyától.
- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] Az Abtv. 27. §-ának *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [9] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [10] Az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljárás vonatkozásában tartalmaz indokolást, e tekintetben az indítvány megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét, a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kérte annak megsemmisítését.
- [11] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában alapvetően az indokolás hiányát kifogásolta. Az alkotmányjogi panaszban előadott kérdést az Alkotmánybíróság az indítványban is felhívott 7/2013. (III. 1.) AB határozatában

- alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként értékelte (Indokolás [21]). Következésképpen az indítványban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdés tárgyában az Alkotmánybíróság már korábban állást foglalt [lásd: 3130/2015. (VII. 9.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [13] Az Alkotmánybíróság szerint a Kúria ítéletében az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedett, a döntését alátámasztó érveiről számot adott, és kifejezetten megindokolta, hogy a hitelt érdemlő bizonyítás az Art. 99. § (2) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján – az Art. 109. § (3) bekezdésétől formailag eltérően, azonban az Art. 97. § (4) bekezdésére és az Art. 86. § (1) bekezdésének céljára tekintettel – a bizonyítékok ellenőrizhetőségére, egyértelmű azonosíthatóságára, kellően alátámasztott valóságtartalmára és más adatokkal egybevetett kétséget kizáró bizonyításra való alkalmasságot jelenti. Továbbá a Kúria ítéletében egymásra tekintettel is értékelte az indítványozó által felajánlott bizonyítékokat, amikor kifejezetten megjelölte, hogy az indítványozó bizonyítékai között egyetlen esetben sem szerepelt olyan iratanyag, amely alkalmas lenne a kölcsön nyomon követésére a liechtensteini társaság könyvelésében.
- [14] Az Alkotmánybíróság az indítványozó azon álláspontját sem osztja, miszerint adott esetben a bíróság ítéletének rövidege már önmagában felvetné az ítélet alaptörvény-ellenességét, mivel az indokolás terjedelme önmagában nem fokmérője a tisztességes eljárás követelményének, így ezen formai szempont önmagában eleve nem alkalmas alapjogi sérelem okozására. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}
- [15] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az indítványozó számára a közigazgatási per során is biztosított volt a hatékony bizonyítási eszközök igénybevételeként lehetősége, hiszen a liechtensteini társaság törvényes képviselőjeként ismert volt előtte a vállalkozás mérlege, amely a Kúria szerint – mint a könyvelést igazoló okirat – alkalmas bizonyítéknak minősült volna az indítványozó perbeli állításainak igazolására. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy az indítványozó perbeli jogosítványainak sérelmére egyébiránt nem hivatkozott.
- [16] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint tartózkodik az indokolásban megjelenő érvek megalapozottságának vizsgálatától, mert a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárásjogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés [30], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés [5]}.
- [17] Tekintettel arra, hogy az indítványozó a kúriai ítélet alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességeként lehetne értékelni.
- [18] A kúriai ítélet vonatkozásában az alkotmányjogi érveket nélkülöző indokolás érdemi vizsgálat szükségességét nem vetette fel, ezért az Alkotmánybíróság az elsőfokú bíróság, valamint az adóhatóság elsőfokú és másodfokú határozataira nem terjesztette ki vizsgálatát.
- [19] Mindezek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában megfogalmazott befogadási feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. július 4.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1653/2016.

